

Yttrande över promemorian På väg – mot stärkt likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk

AcadeMedia-koncernen (härefter AcadeMedia) har beretts möjlighet att lämna synpunkter på promemorian På väg – mot stärkt likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk. I promemorian redovisar den så kallade KLIVA-utredningen (härefter Utredningen) uppdraget hur utbildning kan erbjudas nyanlända som omfattas av utbildningsplikt enligt förordning (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

AcadeMedia är positiv till de förslag som Utredningen lämnar i promemorian och instämmer till övervägande del i Utredningens bedömningar. En sammanhållen utbildning på heltid skapar goda förutsättningar för de nyanländas etablering i samhället och i arbetslivet. För att främja motivation och lärande behöver studierna vara anpassade efter individens behov, förutsättningar och studiemål.

Nedan följer några synpunkter som AcadeMedia särskilt vill framföra.

Integrering av sfi och andra kurser

Utredningen anför (s. 78) att lärare i sfi, svenska som andraspråk eller ämnes-/yrkeslärare på grundläggande och gymnasial nivå i dag ofta saknar beredskap för att möta det växande antalet elever som kombinerar och integrerar kurser inom vuxenutbildningen. Enligt Utredningen är det en konsekvens av att det är få av vuxenutbildningens lärare och skollädares som har fått kompetensutveckling i språk och kunskapsutvecklande arbetssätt, bland annat eftersom vuxenutbildningen inte tidigare har ingått i regeringens kompetensutvecklande satsning. AcadeMedia vill dock framhålla att tydlighet från huvudmannen kring vad det är som krävs för uppdraget är en lika viktig förutsättning för att möta elever som kombinerar och integrerar kurser. För att på bästa sätt kunna möta de elever som kombinerar och integrerar kurser behöver samtliga utbildningsanordnare exempelvis en översikt över vilka kurser med kursplaner som ingår i elevens utbildning i övrigt. Individanpassningen är avhängig hur den kommunala huvudmannen organiserar samarbetet mellan olika utbildningsanordnare. Individanpassningen är också avhängig vilka krav som ställs i förhållande till vilka olika kombinationer av utbildning som är aktuella för de elever som utbildningsanordnaren möter samt hur utbildningsanordnaren ser till elevernas förkunskaper och behov. Utan klara direktiv samt information från huvudmannen är det svårt att individanpassa på ett ändamålsenligt sätt.

Behov av stöd vid tillämpning av sfi-regler

Utredningen har identifierat att det finns ett behov av stöd i tillämpningen av regleringen för sfi-utbildning (s. 80 ff.). Huvudmän tillämpar reglerna på olika sätt, vilket kan missgynna elevernas rätt till en individanpassad utbildning. AcadeMedia instämmer till fullo i denna

bedömning. Det är inte ovanligt att kommunen, i egenskap av upphandlande huvudman, sätter begränsningar på gruppnivå avseende sfi-kursens längd. Enligt AcadeMedias erfarenhet gör kommunerna olika tolkningar av hur mycket tid som bör och får användas för att en elev ska nå ett godkänt betyg i ämnet, ofta med koppling till olika betalningsmodeller. Detta får till konsekvens att elever skrivs ut med ett underkänt slutbetyg (F) på grund av att elevens timmar anses ha "tagit slut".

Kontinuerligt intag till utbildningen

Utredningen beskriver att ett alltför tätt intag på utbildningen påverkar undervisningen negativt och medför en risk att individanpassningen minskar (s. 85). Utredningen bedömer därför att ett kontinuerligt intag av nya elever en gång per månad är tillräckligt flexibelt. AcadeMedia delar dock inte den bild som Utredningen beskriver, även om intag en gång per månad i och för sig kan anses tillräckligt flexibelt. AcadeMedias erfarenhet är att intag varje vecka innebär att ett jämnare och tunnare elevflöde går in i befintliga grupper. På grund av att befintliga grupper redan har väl fungerande rutiner och arbetssätt kommer de nya eleverna snabbare in i arbetet i dessa grupper. AcadeMedia anser snarare, till skillnad från Utredningen, att intag var fjärde vecka skulle innebära att helt andra elevvolymerna börjar samtidigt, vilket kan medföra svårigheter med individualisering av utbildningen.

Informationsöverföring

Utredningen föreslår att Arbetsförmedlingen ska vara skyldig att lämna uppgifter till kommuner om vilka individer som har anvisats till etableringsprogrammet enligt förordningen om etableringsinsatser. AcadeMedia vill i sammanhanget poängtera vikten av att sådan information även lämnas vidare till utbildningsanordnaren. I nuläget förekommer det att utbildningsanordnare enbart får en lista över de elever som ska läsa sfi. Utifrån ett elevperspektiv är det viktigt att utbildningsanordnaren får en helhetsbild av samtliga omständigheter kring eleven, inklusive kännedom om att eleven omfattas av utbildningsplikt enligt förordningen om etableringsinsatser. Som AcadeMedia redan har framfört ovan skulle tydligare krav på överföring av information i allmänhet kring eleven från huvudman till utbildningsanordnare medföra mycket bättre förutsättningar att individanpassa utbildningen.

För AcadeMedia-koncernen,

Jonas Nordström
Chefsjurist

